

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları

Hakan Cırıt

hakanc26@gmail.com

Rifat Günday

Orcid:0000-0003-3438-093

gundayrifat@gmail.com

Öz

Türk Eğitim Sisteminde, Tanzimattan günümüze kadar Ortaöğretimde okul modelleri Türkiye'nin ihtiyaçları ve elbette Batıdaki gelişmeler de dikkate alınarak geliştirilerek süregelmektedir. İdadiler, Sultaniler sonra Cumhuriyet döneminde Lise adını alarak sürdürülmektedir. Cumhuriyet döneminde Ortaöğretim'i de içine alan Türk Eğitim sisteminde köklü değişiklikler yapılmıştır. Türkiye'de halen mevcut Ortaöğretim Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri ve Anadolu Liseleri, Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri olarak akademik ayrıca Mesleki Eğitim ve İmam Hatip Liseleri de Genel Ortaöğretim sisteminde yer almaktadır. Ortaöğretim sisteminde yapılan çalışmalar ve arayışlar neticesinde mevcut okul türlerinden tarihi misyonu olan ve belli özelliklere sahip okullardan tesbit edilen Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın uygulamaları 2014-2015 Eğitim ve Öğretim yılında başlatılmıştır. Ardından MEB Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları Yönetmeliği; 01.09.2016 tarih ve 29818 sayılı Resmi gazete' de yayınlanarak mevzuat yönünden işlem tamamlanmıştır. Uygulamayla birlikte; Personel değişimi, Ortak proje uygulamaları ve diğer uygulamalar hayata geçirilmiştir. Proje Okul Uygulamalarının Eğitim Tarihimiz geçmişinde Maarif Kolejleri'nin kuruluş amaçları ve çalışmalarından hareket edildiği bir başka ifadeyle de Proje okullarının kuruluş dayanağının Maarif Kolejleri olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çalışmada, 2023 Eğitim Vizyonu Temalarında bulunan Ortaöğretim sisteminde okul türü olarak yer almayan ancak bu başlığın altında faaliyetlerini sürdüreceği anlaşılan/öğrenilen Proje Okullarının arka planındaki amaç irdelenecek ve proje okul uygulamaları örneklenecektir.

Anahtar kelimeler: Ortaöğretim Proje Okulları, Maarif Kolejlerinden Proje Okullarına

The Background and Project School Applications of Secondary Educational Institutions Applying A Specific Program and Project Based Curriculum

Abstract

Among the Regulations and models that were applied in Turkish Education system, there has always been some persistent pursuits which includes some applications consisting national elements. Beyond any doubt, arising from needs, these pursuits have proposed a remedy and offered solution models to the existing structure. Some similarities are observed with the aims of Project Schools that are subject to this research and Maarif Colleges which were established as secondary education. In 2014- 2015 education year, 58 schools in secondary education were defined as “Educational Institutions Applying a specific Program and Project Based Curriculum” and teaching and learning practises has started. Project schools have been chosen among Science and Social Sciences High Schools and Anatolian High Schools. Commissioned in 1955, Maarif Colleges were six schools and afterwards their statuses were transformed into “Anatolian High Schools”.

In this research, the a specific school structure, beginning from Maarif Colleges, continuing existence as Anatolian High schools and from 2014 defined as Project schools and their practices were elaborated.

Key Words: Project Schools, Educational Institutions Applying a Specific Program and Project Based Curriculum, From Maarif Colleges to Project Schools

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları

Giriş

Proje Okul Uygulamaları eğitim dünyamızda daha çok öğretmen atamaları olarak tartışıldığından sistem ve proje okullarının model oluşu üzerinde çok fazla durulamamıştır. Cumhuriyet Dönemi'nde ortaöğretimi de kapsayan eğitim sistemimizde köklü reformlar yapılmıştır. "Lise" olarak adlandırılan ortaöğretim kurumlarının sayısının artırılmasıyla birlikte nitelikli yabancı dil eğitimine ağırlık veren okul modeli arayışları neticesinde Maarif Kolejlerinin açılmasına karar verilmiştir. 1955 yılında açılan altı Maarif Kolejinin eğitim-öğretim uygulamaları model olarak değerlendirilmiştir. 1975 yılında Maarif Kolejlerinin Anadolu Liselerine dönüştürülmesiyle yirmi beş olan Anadolu Lisesi sayısı bugün binlerle tanımlanmaktadır. Ortaöğretim okullarının neredeyse tamamına yakınına oluşturan Anadolu Liseleri geçmişinde 1975 yılında kapatılan Maarif Kolejlerine dayanmaktadır. Cumhuriyet döneminde okulların planlama ve düzenleme çalışmalarında Ortaöğretim sisteminde önceki dönem uygulama örnekleri ve mevcut koşullar çerçevesinde 3 ana konuda gelişme ve özgün uygulama görülmüştür. Türkiye Cumhuriyeti olarak Türk Milli Eğitim Sisteminin oluşturulmasına odaklanmışken, ikinci ana yapı olarak da Öğretmen Yetiştirme ve Köy Enstitüleri üzerinde durulmuştur. Konumuz itibarıyla burada Proje Okullarına dayanak oluşturan Kolejlerin Türk Eğitim Sistemine girişi Ortaöğretim sistemindeki arayışların

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları H. Cırt, R. Günday

sonucunda ihtiyaçtan ortaya çıkmış olduğu göz önüne alındığından, Maarif Kolejlerinin Anadolu Liselerine dönüştürülmesi ve Ortaöğretimde (tanınmış tarihi geçmişi olan Liselere ek olarak belirlenenler) Proje Okul uygulamasına geçiş süreci açıklanarak Proje Okullarının birlikte uyguladıkları proje uygulamaları örneklenecektir.

Maarif Kolejlerinin yerine sisteme dahil olan Anadolu Liselerinden başka, ayrıca başka okul türleri de ortaya çıkmıştır. Cumhuriyet döneminde benzer şekilde yeni model arayışlarının nihayetinde günümüzde ortaya çıkan Proje Okul uygulamalarının, geçmişteki Maarif Kolejlerindeki uygulamalarla örtüştüğü (günün teknolojisine göre) ve Maarif Kolejlerinin kaynak alındığı her iki modelin kuruluş amaçlarında görülebilmektedir.

1.1. MAARİF KOLEJLERİNİN KURULUŞ AMAÇLARI VE UYGULAMALARI

20. yüzyılda büyük ve sanayileşmiş devletler; eğitime farklı bir işlev kazandırarak insan yetiştirmenin dünya hakimiyetini pekiştirmeyi/kalıcı hale getirmeyi (Ekonomik-Siyasi ve Askeri alanlarda) sağlamaya yönelik özellikler kazandırmaya gayret etmişlerdir. Kendi güçlerini ve kültürlerini diğer ülkelerin üzerinde artırması yönünde belirleyicilik rolü vermişlerdir. Sanayinin ihtiyaçları, teknolojinin gelişmesi, uluslararası ticaret ve yeni sömürgecilik anlayışı hep iyi bir eğitim almış ve yabancı dil bilen teknolojik insan sayısını artırmayı gerektiriyordu.

Türkiye ise uluslararası yoğun rekabet döneminde sanayileşemediği gibi, uluslararası ticareti anlayıp yürütebilen girişimcileri yoktu. Ancak başta askeri amaçla da olsa o günkü teknoloji ve anlayışa uygun okullar açılmıştı (Mühendishane-i Hümayun sonra da Harp Okulları). Özellikle II. Abdülhamit döneminde, her vilayete İdadi ve Meslek mektepleri açılmıştı (2.Abdülhamid ,Eğitim Kronolojisi). Bütün bunlar özellikle şehirlerde yaşayan eşrafın çocuklarını yabancı dil ve ileri fen öğretiminde yetiştirme isteklerini yerine getirmiyordu. Bütün bu olumsuz şartlara rağmen çok üst düzey eğitim veren Galatasaray Sultanisi 'nin ise kontenjanı sınırlı olup sadece İstanbul'da vardı. Bu yüzden bazı aileler çocuklarının üst düzey eğitim alması için yabancı kolej veya azınlık okullarına gönderiyorlardı (DEMİREL, Fatih; 2012). "İki arada – Bir derede" kalan. Ailelerin çocukları yabancı veya azınlık okullarına gittiklerinde milli maneviyattan uzak ve yabancı kültürde yetişmiş oluyordu. Çünkü bu okullarda Din derslerinde İslam yerine, gayrimüslimlik vardı. Bu konunun vahameti Amasya'dan saraya gönderilen bir rapordan anlaşılmaktadır (1898). Anadolu Genel Müfettişi Şakir Paşa tarafından gönderilen bu raporda, "Müslüman Türk ailelerin çocuklarını yabancı özel okullara iyi bir öğretim aldirmek üzere gönderdiklerini açıklayarak Protestan okulları ile diğer yabancı okulların zararlı etkisinin azaltılması için Anadolu'da Türk Sanat Okulları açılmasını önermektedir (AKYÜZ, Y. ; 2001-Mutlakiyet Dönemi).

Türk Eğitim Sisteminde Ortaöğretim Okulları olarak tanımlanan "Lise"ler 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nde "İdadi" ve "Sultani" olarak (33-50 maddelerinde) tanımlanarak dahil oldular (1869) (Özalp, Raşit; 1977). Bu nizamnameyle açılan tek Sultani Galatasaray Sultanisi olmuş İdadilerin yaygınlaşması ise ancak 2. Abdülhamid döneminde (109 İdadi) mümkün olabilmiştir (2.Abdülhamid, Eğitim Kronolojisi).

Cumhuriyet döneminde Milli Eğitim Politikaları sonucunda; Tevhid-i Tedrisat kanunuyla tüm öğretim birleştirilmesi, Türk Alfabetinin uygulamaya konulması ile İdadi ve Sultaniler "Lise" ye dönüşmüştür (AKYÜZ, Y. ; 2001,Türkiye Cumhuriyeti Dönemi).

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları H. Cirit, R. Günday

Cumhuriyetle birlikte Ankara'nın başkent oluşuyla (1923), Ankara'ya taşınan memur/ bürokratlar İstanbul'un ortamını, İstanbul okullarını ve özellikle de Galatasaray Lisesini arar hale gelmişlerdi. Bir dönem nitelikli okul açığındaki boşluk Gazi Lisesiyle doldurulmaya çalışılmıştır. 1934-1935 öğretim yılından itibaren Gazi Lisesine iki yabancı hoca getirilerek bu okulda hem fen bilimlerine hem de yabancı dile ağırlık verilmiştir. Gazi Lisesinin Ortaokul kısmına talebin çok artması, okulun Lise kısmında gelişme sağlanmasını ötelemiştir.

Demokrat Parti Dönemi'nde (II. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle uluslararası ilişkilerin ve ticaretin canlanması, Marshall Doktrini'nin uygulanması (1949-1951)) ortaöğretimin niteliğinin artırılması amacıyla çalışmalar yapılmış, yabancı uzmanlar çağrılarak görüşler alınmıştır. Ellsworth Tompkins, lise öğretimimizin "elit" birey yetiştirdiğini belirtmiştir. Prof. Orhan Türkan ise Galatasaray Lisesinin yaygınlaştırılmasını ve Batı mantığıyla öğretimi önermiştir (Yıldırım, G. ; 2012). Dönemin halef-selef Milli Eğitim Bakanları Tevfik İleri ve Celal Yardımcı Demokrat Parti Hükümetleri'nin eğitim politikalarının belirleyicileri olarak, yabancı dille öğretim yapan, fen bilimleri ağırlıklı, girişimcilik ihtiyacını karşılayabilecek, gençlere fırsat eşitliği sunabilecek milli bir okul arayışını dile getirerek savunmuşlardır.

Henüz adı konmamış yeni tür okulla ilgili olarak da meclis komisyonlarında; okutulacak derslerin programından, yurt dışından gelecek öğretmenlerin maaşlarına, öğretmenlerin hayat şartlarına ve en çok da okulların hangi şehirlerde açılacağına dair konular hararetle tartışılmıştır. Hatta bazı vekiller bu okullar yerine üniversite açılabileceğini savunmuştur. Celal Yardımcı "... Bu liselerin programı nasıl olacaktır, dediler. Arkadaşlar; bu okullarda, öğretim dili Türkçedir. Aynı zamanda bu okullar Türk irfanı, harsı, geleneği ve varlığıdır. Bunun yanında dünya kültüründen çocuklarımızın paylarını almalarını sağlayarak kuvvetli bir dil öğretimi çabası içindeyiz..." Böylelikle Maarif Koleji modeli, eleştirilerle birlikte 4 okul (İstanbul, İzmir, Eskişehir ve Konya) olarak komisyondan geçmiştir (GÜNEŞ, B. ; 2009). Ancak çok tartışılmasına rağmen Bütçe tasarısı TBMM' den geçemedi. Dolayısıyla adı konmamış okullar açılmadı.

Büyük bir halk desteğiyle iktidara gelen DP bu kadar tartışmaya rağmen söyleminin tersine bu okulları niçin açmaya gayret etmişti? Bunun cevabını Naci Akın'ın anlatımıyla Halil Akıncı'nın anılarında buluyoruz. Demokrat Parti iktidara gelince Adnan Menderes başbakan olunca Kızılçullu-Amerikan Koleji mezunu bir grup Egeli - Halil Akıncı'nın babasıyla Menderes'in ziyaretine giderler (Menderes de Kızılçullu Amerikan Koleji mezunuydu). Heyet, yabancı okullardaki gayri milli eğitimlerden şikâyetçi olur. Başbakan Adnan Menderes heyeti dinledikten sonra, aynı kanaatleri paylaştığını belirterek, projelerini anlatır. Ancak bu projelerin hayata geçirilmesinin devletin kıt kaynakları ile zaman alacağını söyler. Heyetten bu okulların temellerinin sivil inisiyatifle atılmasını ister. Kendisinin de eğitim ve öğretim elemanı yönünden Maarifin tüm imkânlarını seferber edeceğini belirtir (USMAN, E. ; 2009).

Daha sonra 1955 Bütçe Kanunu'yla Samsun ve Diyarbakır da eklenerek okulların sayısı altıya çıkarılmıştır. Maarif kolejleri ayrıca kalkınma planlarında da yer almıştır. Netice olarak MEB; İstanbul, İzmir, Eskişehir, Diyarbakır, Konya ve Samsun'da İngilizce öğretim yapan, yatılı ve erkek öğrencili "Maarif Koleji" adı altında okulların açılmasını 23 Şubat 1955 tarihli oturumunda onaylamıştır (TBMM 10. Dönem Maarif Vekaleti Bütçe Kanunu; 1955). Maarif Kolejlerinde yabancı dille yapılan eğitim ve öğretimin amacı: "Öğrencilere bilimsel ve teknolojik gelişmeleri, yabancı dildeki bu tür yayınları izleyebilme, uluslararası toplantı ve tartışmalara ve

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları H. Cirit, R. Günday

yayınlarına katkıda bulunabilme yeteneğini kazandırmaktır. Bu amaca uygun olarak yurtdışından da öğretmenler getirtilerek matematik, mantık, felsefe, biyoloji, fizik ve kimya derslerinin öğretimi yabancı dille, daha çok da İngilizceyle yapılır. Bu amaç için, bir yıl süren İngilizce hazırlık eğitimi verilir. Ortaokul hazırlık dönemi yoğun bir şekilde; yabancı dildeki uygulamalar (konuşma-yazma-okuma-dinleme), pratiklerle, etkili ve hızlı bir şekilde yapılarak yabancı dil öğretiminde başarı yakalanmıştır. (GÜNEŞ, B. ; 2009)

1955-56 eğitim-öğretim yılında İstanbul, İzmir, Eskişehir, Konya ve Samsun'da İngilizce öğretimi yapan "Maarif Koleji" adı altında ama illerin adını taşıyan okullar, daha çok geçici binalarda öğretime başladı. Sadece Diyarbakır Koleji 1956-57 öğretim yılında gecikmeli olarak eğitime başlayabilmiştir. İlerleyen yıllarda "Maarif Koleji"lerine talebin giderek artmasıyla öğrenci sayılarında artışlar görülecek, İngilizce eğitimin en iyi şekilde verildiği saygın eğitim kurumları olacaktır (GÜNDAY, R. ; 2016).

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Maarif Kolejleri, Milli Eğitim Temel Kanunu gereği adını değiştirmek zorunda kalacaktır (yabancı menşeli olan Kolej adıyla okul olamayacağından). Kolejlerin adının ne olacağı konusu, hatırı sayılır ölçüde tartışılmıştır. Ankara'da Kolej müdürlerinin yaptığı toplantıda isim konusu gündeme gelmiştir; Eti, Anadolu ve Selçuklu isimleri arasından "Anadolu" isminde karar kılınmıştır. Karar da Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanmıştır (1 Aralık 1975 tarihli 11108 sayılı genelge yazılılarıyla uygulama başlatılmıştır.).

Böylelikle Maarif Kolejleri 1975-1976 öğretim yılından itibaren buldukları illerinin adıyla başlayan "Anadolu Lise" lerine dönüşerek eğitimlerine devam etmişlerdir. Anadolu Liseleri 1977 yılından itibaren merkezi sistem sınavlarıyla öğrenci almaya başlamıştır. Anadolu Liseleri'nin 1997-1998 öğretim yılından itibaren hazırlık bölümleri kapanmıştır, 9. sınıftan itibaren yine merkezi sistemle öğrenci kabulüne başlanmıştır, sayıları giderek artarak sayıları 2512 'ye ulaşmış bulunmaktadır (MEB İstatistik Yayını; 2018).

Kendisi de Maarif koleji mezunu (Eskişehir Maarif Koleji - 1971 mezunu) olan Kültür ve Turizm Bakanı Prof. Dr. Nabi Avcı'nın (61, 62, 63 ve 64. Hükümetlerde Milli Eğitim Bakanı) "Türkiye'nin en orijinal eğitim kurumlarından biri de köy enstitüleridir. Türkiye'nin ikinci orijinal hamlesi Maarif Kolejleridir; daha sonra Anadolu liselerine dönüştürülen, sonra orta kısımlarıyla beraber hazırlık sınıfları da kapatıldığı için bunlar Türkiye'de 6 tane açılmıştır, alternatif olsun diye çocuklar ecebi okullara gitmek zorunda kalmasınlar diye açılmıştır. Türk girişimidir." (23.Mart.2016-Meb.gov.tr) şeklindeki açıklamaları Maarif Kolejlerinin üstlendiği role ışık tutmaktadır.

1.2. PROJE OKULLARI

Eylül 2014'te Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile puanlı liselere öğrenci nakline esas taban puan kaldırılmasıyla (13 Eylül 2014'te Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren yönetmelikle değiştirilerek "taban puansız nakil uygulaması" getirilmiştir – Madde 19.) boş kalan kontenjanlara düşük TEOG puanlı öğrencilerin yerleşmesi eğitim dünyasında tartışmalara yol açtı (Örneğin; 480 taban puanı olan EAL'ye boş kontenjandan dolayı 350 puanla öğrenci yerleşti.). 7 Ocak 2015'te MEB alınan kararla 40'ın üzerinde okulu proje okulu ilan ettiğini açıkladı. Kamuoyu bu değişimde düşük puanlı öğrencilerin marka olmuş liselere yerleşmesinden dolayı "proje okul" uygulamasına geçildiğine inanmıştı, ancak konu bu kadar basit değildi.

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları H. Cirit, R. Günday

Proje okullarının arka planı gerçekte neydi. Arka planda yaşanan tartışmalar kamuoyunda gerçekleşen tartışmalardan daha farklıydı kuşkusuz. Arka planda en çok üzerinde durulan, bu okullardan mezun olanların bir bölümünün yurt dışı tercihleriydi. Sürekli sınava odaklı zaten başarı dilimi yüksek öğrenciler çözümü yurtdışı üniversitelerde aramaktaydı. Oysa bu durum Türkiye'nin geleceği için "beyin göçü" yani tehlike sinyali demektir. Benzer durumlar olarak Osmanlı'nın bir dönemlerinde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında yurtdışına öğrenci gönderilmiş ancak bir kısmı dönmemiş veya başarıya ulaşılmamıştı. Bu yüzden de Maarif Kolejleri gündeme gelmişti. Ancak bu sefer de Elitlik ve Garibanlık karşı karşıya getirilmişti. Buna göre bu okulların öğretmen ve idareci atamaları doğrudan Bakanlıkça yapılacaktı. Bu sayı daha sonraları Ortaöğretim'de 58'e kadar yükselecek diğer öğretilere bağlı okul sayısı ile birlikte 300'e yaklaşacaktı. Proje Okullarına geçişin esas temelini ise, okul sayısındaki artışa rağmen nitelik elde edilememesine bir alternatif olarak düşünülmüştü.

Önceleri bu nitelik Fen Liselerine atfedilmişken, sonraları bu tür okulların kasabalara kadar artarak yaygınlaşması bu nitelik aramayı da ortadan kaldırmıştı. Yani benzer tartışmalar geçmişte Maarif kolejlerinde tartışılmıştı. Bugün Ortaöğretime bağlı Proje Okul sayısı 54 olarak görülmektedir. (58 olan sayı Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinden bazılarının Mesleki ve Teknik Eğitime devredilmesi sonucunda 54 olmuştur. Proje Okulları ilan edildikten sonra yapılacak planlamaları için iki kez MEB okul Müdürleriyle toplantı yaparak yol haritası belirlenmiştir. Nihayet MEB Özel Program Ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları Yönetmeliği; yayınlanmasıyla mevzuat ve tanım yönünden işlem tamamlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre; Proje Okullarında "Bilim Kurulları" oluşturularak projelerin bilimsel temelli yürütülmesi sağlanmıştır. MEB personel ve öğretmen eğitimi için her yıl hizmetiçi eğitim planlaması yapmıştır. "Proje Tabanlı Eğitim Çalıştayı" önce Okul Müdürlerine (Konya), daha sonra da; Biyoloji, Fizik, Coğrafya, Kimya, Matematik, Tarih, Felsefe, İngilizce, Türk Dili ve Edebiyatı ve Almanca öğretmenlerinin Okul Zümre Başkanlarına verilmiştir.

1.3. PROJE OKUL UYGULAMALARI

Bilimsel ve Sosyal İşbirliği Protokolleri: Proje Okulları yürürlüğe girmesiyle Proje Okullarının Bilimsel ve Sosyal temelli Protokoller yapmalarının önü açılmıştır (Daha önceleri izne tabiydi). Bu yolla Proje Okullarının projelerinin okul dışına çıkılarak proje uygulamaları topluma yayılması sağlanmıştır. Özellikle de Üniversite Protokolleriyle akademisyen desteği sağlanmış oldu.

Bilim Kampları: MEB koordinesinde Proje Okulları arasında seçilen alan üzerinden yapılan başvuru ve akademisyen destekli atölye çalışmalarının sonucunda yapılacak projenin yarışmasıyla iki aşamalı yapılmaktadır. İlki Samsun'da (Samsun Anadolu Lisesi), ikincisi İstanbul'da (Üsküdar H.Avni Sözen Anadolu Lisesi), 3.cüsü Bursa 'da (Tofaş Fen Lisesi) yapılmıştır. Ancak bu kez sadece il Temsilcisi Okullar (Nitelikli Okullar da dahil edildi) katılabilmektedir.

Proje Okullarının Merkezi Yarışma Sistemleri dışında yeni proje yarışmaları başlatmaları, Proje Okullarının çevrelere yarar sağlamak amacıyla Sosyal-Sorumluluk projelerine de önem vermeleri: Bütün bu çalışmalar için Proje Okulları önce proje taslağı geliştirmektedir, proje beğeni görünce de yerel kaynaklardan bütçe desteği sağlanarak proje uygulanmaktadır.

Proje okullarının proje çalışmalarını raporlamaları ve öğretim yılı başında projeleri güncellemeleri, çalışmalarını ileri bir standartlara taşınması: Projelerin Bilim Kurullarında görüşülerek bilimsel süzgeçten geçirilmesi

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları H. Cirit, R. Günday

daha teknik ve eğitime destek olacak projeler ortaya çıkarmış ve sonuçlarının analiz edilerek değerlendirilmesine yol açmıştır.

Bunların dışında Merkezi olarak yürütülen projelerin TÜBİTAK ve Erasmus gibi projelerde proje tabanlı çalışmalarda artan becerilerle hem katılım başarısı artmış hem de nitelikli projeler ortaya çıkmıştır.

2. Tartışma Ve Öneriler

Proje Okullarının geleceği ve sürdürülebilirliği konusunda paylaşılan endişeler ve geçmişte “Maarif Kolejleri”nin burada örnek olarak sunduğumuz gibi akamete uğraması gibi durumla karşılaşılabilmek olasılığı çalıştaylarda ve çeşitli toplantılarda tartışılmıştır. Maarif Kolejlerinin yürürlükte olduğu 1955-1975 dönemlerinde sınav odaklı çalışmaların günümüz kadar yoğun olmadığı dönemdir fakat o dönemde Maarif Kolejlerinin Lise 3 sınıfı (Lise son sınıf) derslerine baktığımızda (Tablo 1), öğrencilerin çalışmalarına kolaylık olsun diye iki ders hariç yazılı sınav yerine sözlü sınav uygulanması bize müfredat konusunda iyi bir fikir vermektedir.

TABLO 1: 1961-1962 ÖĞRETİM YILI ESKİŞEHİR MAARİF KOLEJİ SON SINIFINDA OKUTULAN DERSLER

Lise-3 dersleri (YAZILI BÖLÜMÜ)	Lise -2 dersleri (SÖZLÜ BÖLÜMÜ)
TÜRKÇE-KOMPOZİSYON	Türk Dili ve Edebiyatı
MATEMATİK(CEBİR-GEOMETRİ)	Cebir
FİZİK	Geometri
TABİAT BİLGİSİ	Astronomi
	Felsefe
	Tarih
	Coğrafya
	Jeoloji
	Fizik
	Kimya
	İngilizce
	Beden Eğitimi
	Resim-Sanat Tarihi
	Müzik
	Almanca
	Askerlik
	İngilizce-Kompozisyon

Milli bir proje olarak tanımlanan Maarif Kolejleri, Öğretmen Okulları ve ancak bunlar kadar kapsamlı olmasa da “Milo Okulları” Eğitim tarihimiz içinde yer bulabilmeleri göz önüne alındığında yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır. Çünkü Proje Okulları zaten markalaşmış okullar olup LGS başarısı, %3 dilim ve daha üst dilimlerde öğrenci almaktadır, dolayısıyla velilerin akademik başarı beklentisi hayli yüksek olmaktadır. Buraya gelen öğrenciler hem proje ve etkinliklerde çalışmaları, hem de akademik başarıya odaklanmaları beklenmektedir. Bu iki ve birbirinden farklı sistemlerde öğrencilerin yöneltilmesi için en azından Proje Okullarına has esnek müfredat konusu üzerinde durulmaya ihtiyaç vardır.

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları H. Cirit, R. Günday

Geçmişte Maarif Kolejlerinin son sınıfında Üniversitelere hazırlık amacıyla esnek program uygulandığı örnekteki gibi (sadece 5 dersten Yazılı yapıp diğerlerinden sözlü yapılmaktaydı) alt sınıflarda öğrenciler özgün projelerle ivme yakalarken, son sınıfa gelindiğinde örnekteki gibi esnek program uygulanması “Tür” kapsamı içinde değerlendirilmelidir.

Proje Okul uygulamasının kurumsal yapıyla geliştirilerek sürdürülebilmesi için, Proje Okullarının “Tür” e dönüştürülmesini önermekteyiz.

Kaynakça

Ortaöğretim Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları'nın Arka Planı ve Proje Okul Uygulamaları H. Cirit, R. Günday

- AKYÜZ , Y., (2001). Başlangıçtan 2001'e Türk Eğitim Tarihi, İstanbul.
- AVCI , Nabi (23 Mart 2016) ,4+4+4 Eğitim Sistemi Açıklamaları.
<http://meb.gov.tr/444-egitim-sisteminden-geri-donus>
- Bütçe Kanunu, (1955). TBMM 10. Dönem, 5.Cilt, Maarif Vekaleti ve diğer bütçe kanunları.
- DEMİREL, F. (Aralık/2012). II. Meşrutiyetten Sonra Osmanlı'da Orta Öğretim: Sultaniler. Tarih ve İnceleme Dergisi, 27 (2).
- GÜNDAY,Rifat (3 Temmuz 2016). Maarif Kolejleri. <http://rifatgunday.blogspot.com/2016/07/egitim-1-maarif-kolejleri.html>
- Gündüz, M.,https://www.academia.edu/9310108/Maarif-i_Umumiye_Nizamnamesi_1869_Sadele%C5%9Ftirilmi%C5%9F_
- GÜNEŞ , B., (2009). 1945-1980 Arası Türkiye'de İngilizce Eğitimi. S.Demirel Ü, Isparta.
- MEB, (2018). İstatistik Yayını.
- MEB, Genelge: 01.12.1975 gün ve 11459 sayı.
- Özalp, R., Ataunal, A. (1977). Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilatı Birinci Basılış, Devlet Kitapları, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- [yok/haber/10707/tr%2024Mart%202017](http://yok.haber/10707/tr%2024Mart%202017)
- Resmi Gazete, 01.09.2016 tarih ve 29818 sayı MEB Özel Program Ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları Yönetmeliği.
- Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans tezi (Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Kadir Kasalak).
- Sultan II. Abdülhamid Uygulama ve Araştırma Merkezi , Eğitim Kronolojisi
<http://sultanabdulhamid.yildiz.edu.tr/ii-abdulhamid/egitim-kronolojisi/>
- USMAN , E. (30.08.2009). Tarihe Işık Tutuyoruz: BAL' ı Menderes Kurdu. Yeni Asır Gazetesi.
- YILDIRAN, G. (2012). Cumhuriyet Döneminde Eğitim ve Eğitim Kurumları, Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Dergisi, 29 (2).
- Dipnot : V. Turkcess Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.
Bildiri No/Abstract ID : BT345